KETENBUREAU I-SOCIAAL DOMEIN

Uitvoeringsorganisatie van gemeenten en zorgaanbieders

COPRO 26045

ALGEMEEN ACCOUNTANTSPROTOCOL FINANCIËLE PRODUCTIEVERANTWOORDING WMO EN JEUGDWET 2026/2027[1]

Versie: 5 november 2026

[1] Het Ketenbureau i-Sociaal Domein heeft naar aanleiding van vragen uit de praktijk besloten om het accountantsprotocol ineens voor twee jaar te publiceren. Mochten zich ontwikkelingen voordoen die de verantwoording en controle beïnvloeden maar nog niet in het onderhavige accountantsprotocol zijn vervat, dan zal het Ketenbureau i-Sociaal Domein via de gebruikelijke kanalen hierover communiceren.

Inhoud

1. Preambule ... 3
1.1 Inkadering accountantsprotocol ... 3
1.2 Gehanteerde uitgangspunten ... 3
1.3 Onderhoud en versiebeheer ... 4
1.4 Belangrijke definities ... 4
2. Verantwoordingsproces aanbieder ... 4
3. Accountantsprotocol ... 5
3.1 Inleiding ... 5
3.2 Doelstelling controle ... 5
3.3 Controle-object ... 6
3.4 Reikwijdte van de controle ... 6
3.4.1 Financiële productieverantwoording ... 6
3.4.2 Financiële productieverantwoording per gemeente ... 6
3.4.3 Te verstrekken andere documenten ... 6
3.5 Normen- en toetsingskader ... 7
3.6 Uitwerking toetsingscriteria ... 7
3.7 Materialiteit ... 9
3.7.1 Vereist zekerheidsniveau ... 9
3.7.2 Spreiding van werkzaamheden over alle gemeenten ... 9
3.7.3 Toleranties financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) 10
3.7.4 Rapportagetolerantie per gemeente ... 10
3.8 Controle-aanpak ... 11
3.8.1 Algemeen ... 11
3.8.2 Risicoanalyse ... 11
3.9 Evaluatie van onderkende afwijkingen en onzekerheden ... 12
3.10 Oordeelsvorming ... 12
3.10.1 Aangepast oordeel ... 12
3.10.2 Afwijkingen bij een gemeente: wel of geen aparte rapportage ... 12
Bijlage I Model financiële productieverantwoording ... 14
Bijlage II Model goedkeurende controleverklaring ... 15
Bijlage III Model rapport van bevindingen ... 18
Bijlage IV Definities en toelichting van gehanteerde begrippen ... 19

1. Preambule

1.1 Inkadering accountantsprotocol

Het doel van dit accountantsprotocol is te voorzien in een landelijke standaard voor de financiële productie-verantwoording en accountantscontrole voor aanbieders binnen de Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Gemeenten zijn voor het aantonen van de prestatielevering mede afhankelijk van controles bij aanbieders. Immers gemeenten zijn zelf niet de ontvangers van de dienstverlening. Het accountantsprotocol biedt hierin houvast, naast andere controlemiddelen bij gemeenten.

Dit accountantsprotocol richt zich op een uniforme financiële productieverantwoording voor de Wmo en Jeugdwet met bijbehorende accountantscontrole, via uniforme kaders voor:
- De formats voor de financiële productieverantwoording (bijlage I);
- De reikwijdte van de controle;
- Het algemene normen- en toetsingskader voor de controle;
- De hierbij te hanteren materialiteit en toleranties (betrouwbaarheid- en nauwkeurigheidseisen);
- De verantwoordingsdeadlines en accountantsproducten.

De verantwoording en de controle daarvan zijn gebaseerd op de vereisten van financiële rechtmatigheid voor de gemeenten. Dit betreft vier algemene aspecten die in elke contractrelatie tussen gemeenten en aanbieders relevant zijn:
- Het recht op het verstrekken van zorg;
- De bepaling van de omvang van de zorg;
- De vereisten aan de declaratie;
- Het aantonen van de levering van zorg.

Dit accountantsprotocol geeft alleen een model voor een goedkeurende verklaring (zie bijlage II). De situatie kan zich voordoen dat de accountant geen goedkeurende controleverklaring bij de financiële productie-verantwoording kan afgeven, dan wel via één of meer toelichtende paragrafen bepaalde aangelegenheden zal moeten benadrukken. Het is aan de accountant om de controleverklaring dienovereenkomstig aan te passen, met inachtneming van de voorbeeldteksten van HRA III van de NBA.

1.2 Gehanteerde uitgangspunten

Dit accountantsprotocol hanteert de volgende uitgangspunten:

a. Per aanbieder een financiële productieverantwoording per domein (Wmo en Jeugdwet) op totaalniveau met een controleverklaring van de accountant per domein.
b. Per gemeente een financiële productieverantwoording per domein (Wmo en Jeugdwet), waarbij de accountant echter geen oordeel of controleverklaring geeft.
c. Andere controle-informatie kan een individuele gemeente ontlenen aan:
    1) De controlemaatregelen die de gemeente zelf uitvoert of heeft uitgevoerd;
    2) De toetsing van het totale registratie- en declaratieproces Wmo en Jeugdwet bij de aanbieder door de accountant in het kader van de controle op de totaalverantwoording, waarbij het uitgangspunt is dat aanbieders een eenduidig registratie- en declaratieproces hebben voor alle gemeenten ten aanzien van de Wmo en Jeugdwet;
    3) Iedere gemeente wordt – ongeacht haar relatieve belang in de financiële verantwoording op totaal-niveau – betrokken in de werkzaamheden van de accountant;
    4) Een rapport van bevindingen van de accountant in de uitzonderingssituatie dat geconstateerde afwijkingen en onzekerheden niet afdoende door de aanbieder zijn gecorrigeerd dan wel toegelicht.

    De mate van zekerheid die individuele gemeenten aan deze controle-informatie kunnen ontlenen, is afhankelijk van de lokale situatie. Gemeenten dienen zelf te evalueren in welke mate de toepassing van dit accountantsprotocol en de hiervoor genoemde aspecten leiden tot de voor hen vereiste zekerheid over de

financiële rechtmatigheid van de in het sociaal domein bestede gelden. Deze evaluatie kan leiden tot additionele werkzaamheden.

d. Het algemene normen- en toetsingskader van dit accountantsprotocol is gericht op vier algemene aspecten van financiële rechtmatigheid voor gemeenten:
   1) Het recht op het verstrekken van zorg;
   2) De bepaling van de omvang van de zorg;
   3) De vereisten aan de declaratie;
   4) Het aantonen van de levering van zorg.

   Anders gezegd, het normen- en toetsingskader van dit accountantsprotocol richt zich op de voor gemeenten bekende eisen van recht (volgens de afgesproken voorwaarden), hoogte (volgens het afgesproken tarief) en duur (binnen de afgesproken termijnen).
e. In uitzonderingssituaties kan een gemeente behoefte hebben aan aanvullende informatie, werkzaamheden of zekerheid. Deze eisen vanuit de gemeente (bijvoorbeeld gericht op een leveranciers-, doelmatigheids- of kwaliteitsbeoordeling) vallen buiten de reikwijdte van dit accountantsprotocol.

1.3 Onderhoud en versiebeheer

Het onderhoud van dit accountantsprotocol en de daarbij behorende formats van de financiële productieverantwoording berust bij het Ketenbureau i-Sociaal Domein dat onderdeel uitmaakt van VNG. Wanneer nodig zal een geactualiseerde versie beschikbaar worden gesteld.

1.4 Belangrijke definities

In dit accountantsprotocol is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van begrippen die over het algemeen bekend zijn in de zorg-, gemeente- en accountantssector. Waar nodig zijn bijzondere begrippen in de tekst nader omschreven of in een voetnoot gedefinieerd. Begrippen waarvan de uitleg van belang is voor adequate toepassing van dit accountantsprotocol als geheel, zijn nader gedefinieerd/ toegelicht in bijlage IV.

2. Verantwoordingsproces aanbieder

De financiële productieverantwoording van aanbieders vormt het sluitstuk van het registratie- en declaratieproces van de gerealiseerde productie over het boekjaar[2], inclusief de daarin begrepen controlemaatregelen van aanbieders en gemeenten. De inhoud, vorm en procedure van de financiële productieverantwoording worden binnen de wettelijke kaders afgestemd en/of overeengekomen tussen aanbieders en gemeenten. Dit accountantsprotocol is ontwikkeld met het gegeven dat de inhoud, vorm en procedures voor gemeenten en aanbieders niettemin inhoudelijk veel overeenkomsten hebben en op grond daarvan generiek kunnen worden weergegeven.

Wie verantwoordt:

- De aanbieder die zorg levert en declareert op basis van Wmo en/of Jeugdwet en op basis van de contractuele bepalingen verplicht is een productieverantwoording op te stellen[3]. Dit accountantsprotocol is vervolgens van toepassing op de controle van de productieverantwoording van aanbieders die over het boekjaar een totale omzet vanuit Wmo of Jeugdwet (afzonderlijk) hebben gerealiseerd die hoger is dan of gelijk is aan € 200.000.

[2] Een boekjaar wordt gelijkgesteld aan het kalenderjaar. Wanneer sprake is van zorgtrajecten die niet per einde van het boekjaar kunnen worden afgesloten, geldt dat de financiële productieverantwoording tevens de financiële waarde van fictief afgesloten zorgtrajecten omvat die per 31 december onderhanden zijn.

[3] Soms heeft het (bijvoorbeeld om praktische redenen) de voorkeur om ook de productie te verantwoorden van gemeenten die dit niet contractueel verplichten. In dat geval zijn er geen vaktechnische verhinderingen om deze productie ook in de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet en de controleverklaring daarbij te betrekken.

Wat wordt waar verantwoord:

- Financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau (namens de aanbieder rechtsgeldig ondertekend en gewaarmerkt door de accountant): Bij alle gemeenten[4]
- Overzicht gemeenten waarop financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau betrekking heeft: Bij alle gemeenten[5]
- Financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet (namens de aanbieder rechtsgeldig ondertekend en gewaarmerkt door de accountant) per gemeente: Bij desbetreffende gemeente
- Controleverklaring bij (ondertekende en gewaarmerkte) financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau: Bij alle gemeenten[6]
- Rapport van bevindingen (uitzonderingssituatie): Bij desbetreffende gemeente
- Inhoudelijke productieverantwoording (indien van toepassing): Bij desbetreffende gemeente

Via verspreiding van de financiële productieverantwoording op totaalniveau en per gemeente noch via de controleverklaring en een eventueel rapport van bevindingen van de accountant daarbij, mag concurrentie-gevoelige en vertrouwelijke informatie worden gedeeld.

De modellen voor de financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet stelt het Ketenbureau i-Sociaal Domein tegelijkertijd en samen met dit accountantsprotocol via haar website beschikbaar.

Wanneer wordt verantwoord:

De termijnen voor indiening van de financiële productieverantwoording en de controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op afspraken tussen aanbieders en gemeenten. Voor zover hierover (nog) geen afspraken zijn gemaakt, worden de volgende termijnen als leidraad meegegeven:

- Financiële productieverantwoording: Vóór 1 maart van het jaar t + 1
- Controleverklaring: Vóór 1 april van het jaar t + 1

3. Accountantsprotocol

3.1 Inleiding

Dit accountantsprotocol geeft aanbieders, gemeenten en hun accountants duidelijkheid over de aard, reikwijdte en zekerheid van(uit) de accountantscontrole van de financiële productieverantwoording binnen de Wmo en de Jeugdwet. Dit accountantsprotocol is geen kader voor alle uitzonderingssituaties die zich kunnen voordoen. In voorkomend geval dienen de betrokken partijen onderling afspraken te maken waarbij de strekking van dit accountantsprotocol zoveel mogelijk wordt gevolgd.

Het productieregistratie- en declaratieproces in het sociaal domein kenmerkt zich door een diversiteit aan controlemaatregelen. Deze controlemaatregelen voert de aanbieder deels zelf uit. De accountant van de aanbieder evalueert de uitkomsten hiervan voor de oordeelsvorming over de aard, timing en omvang van de werkzaamheden van de accountant. Daarnaast zullen gemeenten zelf de nodige controles uitvoeren, bijvoorbeeld op de kwaliteit van de productie of de juistheid van de ingediende declaraties. Deze vallen buiten de reikwijdte van dit accountantsprotocol, maar zijn uiteraard voor de gemeente van belang in het kader van de controle van de financiële rechtmatigheid in het sociaal domein.

3.2 Doelstelling controle

De doelstelling van de accountantscontrole is gericht op het verschaffen van zekerheid aan de aanbieder en de gemeente over de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet). Het

[4] Het gaat hierbij om de gemeenten die dit accountantsprotocol van toepassing hebben verklaard, dan wel om de gemeenten waaraan de aanbieder zich op basis van voetnoot 3 ook verantwoordt.
[5] Idem.
[6] Idem.

accountantsprotocol richt zich uitsluitend op de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet). De accountant houdt hierbij wel rekening met een spreiding van de controle-werkzaamheden over alle betrokken gemeenten. Het oordeel van de accountant richt zich echter op de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet). De accountant geeft geen oordeel af over de afzonderlijke financiële productieverantwoordingen die de aanbieder per gemeente indient. Wel brengt de accountant in uitzonderingsgevallen een rapport van bevindingen uit aan individuele gemeenten.

3.3 Controle-object

Het controle-object bestaat uit het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet van de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) over het boekjaar 2026 dan wel het boekjaar 2027. Hierover geeft de accountant in de controleverklaring een oordeel. De accountant waarmerkt de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) en neemt in dit waarmerk een verwijzing op naar de afgegeven controleverklaring (behorend bij de verklaring met datum/kenmerk ……).

De financiële productieverantwoording(en) per domein (Wmo/Jeugdwet) per gemeente vormt/vormen geen object van controle. De accountant geeft hierover geen oordeel, maar behandelt deze overeenkomstig Standaard 720 *De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie* (zie paragraaf 3.4.2). De accountant waarmerkt de financiële productieverantwoording(en) per domein (Wmo/Jeugdwet) per gemeente uitsluitend ter identificatie. Op deze wijze kan de betreffende gemeente erop vertrouwen dat de betreffende productieverantwoording onderdeel uitmaakt van de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet).

3.4 Reikwijdte van de controle

3.4.1 Financiële productieverantwoording

Onder meer de volgende bekostigingsvormen worden onderkend binnen het domein van de Wmo en Jeugdwet:

- Inspanningsgerichte uitvoeringsvariant
- Outputgerichte uitvoeringsvariant
- Taakgerichte uitvoeringsvariant
- Subsidiabele kosten
- Specifieke financieringsvormen en/of correctieregels op de financiële waarde(n) van bovenstaande financieringsvormen[7]

3.4.2 Financiële productieverantwoording per gemeente

Het accountantsprotocol richt zich op de financiële productieverantwoordingen op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet). Als sprake is van productie in de financiële productieverantwoording die door (een) onderaannemer(s) is geleverd dan is dit accountantsprotocol ook (onverkort) van toepassing op die productie. De financiële productieverantwoording(en) per domein (Wmo/Jeugdwet) per gemeente vormt/vormen geen object van controle. De accountant behandelt deze als andere informatie overeenkomstig Standaard 720 *De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie*.

3.4.3 Te verstrekken andere documenten

Aan de gemeente te verstrekken andere documenten bij de financiële productieverantwoording per domein (Wmo/Jeugdwet), zoals een inhoudelijk verslag, vallen buiten de reikwijdte van dit accountantsprotocol en vormen geen controle-object van de accountant. De accountant geeft hier geen oordeel over.

[7] Voor correctieregels kan gedacht worden aan niet voor financiering in aanmerking komende productie, substitutie van productieafspraken, doelmatigheidscorrecties, etc.

3.5 Normen- en toetsingskader

De Wmo en de Jeugdwet vormen het wettelijk kader voor de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet door gemeenten, naast de verordeningen die de gemeenten zelf uitbrengen. Voor dit accountantsprotocol gelden als basis de vier algemene aspecten (eisen) voor de financiële rechtmatigheid van gemeenten:

- Het recht op het verstrekken van zorg;
- De bepaling van de omvang van de zorg;
- De vereisten aan de declaratie;
- Het aantonen van de levering van zorg.

Hierbij volgt dit accountantsprotocol de volgende redenering. De bovengenoemde wet- en regelgeving en eventuele andere overeengekomen afspraken tussen gemeenten en aanbieders bepalen de financiële rechtmatigheid van bestedingen in het sociaal domein. Dit accountantsprotocol bevat in paragraaf 3.6 vier generieke toetsingscriteria. De toetsingscriteria vallen binnen de categorieën juistheid, financiële rechtmatigheid en levering en dekken de voor gemeenten bekende eisen van recht, hoogte en duur af.

Dit betekent dat de in deze paragraaf genoemde wet- en regelgeving en eventueel andere overeengekomen afspraken tussen gemeenten en aanbieders voor dit accountantsprotocol en de daarop gebaseerde controle uitsluitend relevant zijn voor zover ze de toetsingscriteria van paragraaf 3.6 raken. Van de accountant wordt niet verwacht dat de accountant toetst aan alle bepalingen die zijn opgenomen in de hiervoor genoemde wet- en regelgeving en tussen gemeenten en aanbieders gemaakte afspraken. Dat doet de accountant uitsluitend indien en voor zover deze bepalingen zijn uitgewerkt in de toetsingscriteria van paragraaf 3.6. Indien in de wet- en regelgeving of de individuele overeenkomsten tussen gemeenten en aanbieders bepalingen zijn opgenomen die verder gaan dan of afwijken van de toetsingscriteria van paragraaf 3.6, dan vallen deze uitdrukkelijk buiten de reikwijdte van het onderzoek en de verklaring van de accountant op basis van dit protocol.

3.6 Uitwerking toetsingscriteria

Binnen de hierboven genoemde vier aspecten van het normenkader gelden voor de accountant de volgende toetsingscriteria. Zij betreffen de juistheid, financiële rechtmatigheid en levering:

1. Rekenkundige juistheid;
2. Juistheid productie;
3. Juistheid tarief;
4. Levering productie[8].

Deze toetsingscriteria zijn hieronder verder uitgewerkt. De uitwerking moet in samenhang gezien worden met paragraaf 3.8.2 die ingaat op de risicoanalyse van mogelijke afwijkingen inzake deze toetsingscriteria. Uit deze risicoanalyse kan ook blijken dat niet alle hieronder genoemde toetsingscriteria voor de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) van de betreffende aanbieder relevant zijn. In dat geval hoeft de accountant deze niet in de controle op te nemen. Een voorbeeld hiervan is onderhanden werk, dat hoeft niet in elke contractsituatie voor te komen.

<u>1. Rekenkundige juistheid</u>

- Rekenkundige juistheid van de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet).
- Rekenkundige aansluiting financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) op de som van de totalen van de financiële productieverantwoordingen per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet).
- Rekenkundige aansluiting financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) op het onderliggende registratiesystemen voor Wmo en Jeugdwet bij de aanbieder, onderverdeeld naar gemeenten en producten.

[8] De term 'levering' impliceert dat de verantwoorde productie tijdens de gecontroleerde periode heeft plaatsgevonden en betrekking heeft op de aanbieder.

2. Juistheid productie
- Aanwezigheid geldige toewijzing.
- Aanwezigheid geldige verwijzing van huisarts, jeugdarts, gecertificeerde instelling of medisch specialist[9].
- De verantwoorde productie is op cliëntniveau niet hoger dan het maximum aan toegewezen zorg.
- Het verantwoorde product komt overeen met het toegewezen product dan wel is volgens overeengekomen conversieregels afgeleid van het toegewezen product.
- De productie is verantwoord aan de juiste gemeente[10].
- Het onderhanden werk is juist berekend.
- Geen verantwoording van productie die bij derden is gedeclareerd (bijvoorbeeld als een aanbieder als onderaannemer[11] optreedt).
- Onderbouwing van eventueel verantwoorde subsidiabele kosten[12].
- Juiste en volledige verwerking van de verantwoorde correctie(s).

3. Juistheid tarief
- Het gehanteerde tarief is gelijk aan het tarief dat met de gemeente is overeengekomen blijkens het afgesloten contract of andere documentatie waaruit impliciet blijkt dat de gemeente met het gehanteerde tarief akkoord is.

4. Levering productie
Algemene uitwerking: In het zorgproces zijn beheersmaatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de verantwoorde zorg is geleverd. De accountant toetst of de aanbieder in het zorgproces (in opzet en bestaan) beheersmaatregelen heeft getroffen die moeten borgen dat de met de cliënt overeengekomen zorg wordt geleverd (in eigen beheer of door een onderaannemer). De aanbieder kan hier bijvoorbeeld invulling aan geven door bij een nieuw/ gewijzigd zorgaanbod de cliëntgegevens en het overeengekomen zorgaanbod op te nemen in de planning van zorgmedewerkers en toe te zien op de uitvoering van de planning. Verder wordt verwezen naar paragraaf 3.8 van dit accountantsprotocol.

[9] De Regeling Jeugdwet, artikel 6.a.1, lid 1 sub g schrijft voor dat een aanbieder die voor een in de wet bedoelde dienst bij een gemeente een bedrag in rekening brengt, indien verwijzing door een huisarts, medisch specialist of jeugdarts heeft plaatsgevonden, daarbij van de desbetreffende arts de naam en het adres of de zorgverlenerscode vermeldt. In het informatiemodel i-Standaarden is de Gecertificeerde instelling eveneens als verwijzer aangeduid. Strikt genomen is deze aanduiding onjuist, maar voor dit accountantsprotocol wordt hier de lijn van het genoemde informatiemodel gevolgd en wordt de bepaling van een Gecertificeerde instelling gelijkgesteld aan de verwijzing van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts. Indien in de steekproef of deelwaarneming van de accountant (zie paragraaf 3.7.2) een productieregel wordt geselecteerd waarbij (in het verzoek om toewijzing) de verwijzer een huisarts, jeugdarts, Gecertificeerde instelling of medisch specialist is, dan vormt de aanwezigheid van de verwijzing in de administratie van de aanbieder een toetsingscriterium voor de accountant. Binnen de i-Standaarden is de code verwijzer in het 315-bericht (VOT) voor de hiervoor genoemde verwijzers respectievelijk 02, 03, 04 en 05. Indien de gemeente zelf verwijzer is, dan blijkt dit binnen de i-Standaarden uit een leeg veld “Referentie aanbieder” in het 315-bericht. Als niet (volledig) gebruik wordt gemaakt van de i-Standaarden in het berichtenverkeer, dan zal de hoedanigheid van de verwijzer op een andere wijze ontleend moeten worden aan de administratie van de aanbieder.
[10] Primair is de toewijzing leidend voor de gemeente waaraan de zorg wordt gedeclareerd. Als de aanbieder hiervan afwijkt, onderbouwt de aanbieder dit aan de hand van een schriftelijk bewijs van toestemming van de gemeente waaraan de zorg wordt gedeclareerd óf aan de hand van (de uitkomsten van) het door de aanbieder uitgevoerde onderzoek naar de woonplaats van de cliënt.
[11] Als de aanbieder de hoofdaannemer is en gebruik maakt van onderaannemers, dan neemt de aanbieder zowel de eigen productie op in de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet als de productie van de onderaannemers (zoals gefactureerd aan de aanbieder). Als de aanbieder onderaannemer is en declareert aan een andere aanbieder (hoofdaannemer), dan wordt die productie niet opgenomen in de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet om dubbele verantwoording te voorkomen.
[12] De toetsingscriteria voor subsidiabele kosten dienen door gemeenten te worden gedefinieerd in een subsidiebeschikking of vergelijkbaar document. Als de toetsingscriteria niet expliciet zijn gemaakt door gemeenten gelden de volgende toetsingscriteria: kosten zijn juist en passend binnen de gesubsidieerde activiteiten en de daarbij behorende begroting; gerealiseerde opbrengsten op begrote opbrengstencategorieën zijn juist en (voor zover door de accountant vast te stellen) volledig verwerkt in de verantwoorde subsidiabele kosten.

Specifieke uitwerking naar het soort zorgaanbod:
- *Intramuraal bekostigd zorgaanbod*: Hier wordt de basis gevormd door de registratie van de aanwezigheid of toegestane afwezigheid van de cliënt.
- *Extramuraal bekostigd zorgaanbod*: Hier wordt de basis gevormd door AO/IC rondom zorgplanning, -registratie en -declaratie bij de aanbieder. De registratie kan de vorm hebben van één of meerdere van de volgende varianten:
    - directe tijdregistratie op basis van een tijdregistratieproces
    - registratie van de planning op basis van een planningsregistratieproces
    - registratie van zorgarrangementen op basis van een registratieproces van zorgarrangementen

In de situatie dat een aanbieder op onderdelen (nog) niet expliciet voldoet aan de relevante toetsingscriteria, kan de aanbieder in de financiële productieverantwoording per domein (Wmo/Jeugdwet) per gemeente gemotiveerd aangeven of op andere wijze aan het normenkader wordt voldaan. De accountant evalueert of op basis daarvan alsnog tot een goedkeurend oordeel gekomen kan worden dan wel het oordeel aangepast moet worden of een rapport van bevindingen verstrekt dient te worden.

3.7 Materialiteit

3.7.1 Vereist zekerheidsniveau

Het onderzoek moet zodanig worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) geen afwijkingen en onzekerheden van materieel belang bevatten. Met het begrip ‘redelijke mate van zekerheid’ gaat dit accountantsprotocol ervan uit dat de accountant de controle met een betrouwbaarheid van 95% en een nauwkeurigheid van 98% uitvoert.

Een verklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven de bovengenoemde betrouwbaarheid, in het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet van de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) geen afwijkingen en onzekerheden voorkomen die groter zijn dan het percentage in de materialiteitstabel in paragraaf 3.7.3. Als omvangbasis gelden hierbij het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet).

Een verklaring met een goedkeurende strekking bij de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) geeft **geen** zekerheid over de financiële productieverantwoording per afzonderlijke gemeente.

3.7.2 Spreiding van werkzaamheden over alle gemeenten

De accountant dient alle gemeenten die in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) zijn opgenomen in de controlewerkzaamheden te betrekken, ongeacht de relatieve omvang van individuele gemeenten. Indien de accountant hierbij een steekproef uitvoert dan wel deelwaarnemingen verricht, zal de accountant deze spreiden over de verantwoorde productie van alle betrokken gemeenten.

Voorafgaand aan de selecties voor de uit te voeren steekproeven en/of deelwaarnemingen bepaalt de accountant de homogeniteit dan wel diversiteit van het registratie- en declaratieproces van de aanbieder en de uitkomsten van de in paragraaf 3.8.2 genoemde risicoanalyse. Naarmate de homogeniteit afneemt en de diversiteit toeneemt, neemt over het algemeen het aantal uit te voeren steekproeven en/of deelwaarnemingen toe.

De spreiding van steekproeven en/of deelwaarnemingen over alle gemeenten impliceert dat alle productieregels binnen een te controleren (homogene) deelmassa een gelijke selectiekans hebben die ook niet bewust beïnvloed wordt door de relatieve omvang van een gemeente in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet). Tegelijkertijd is de selectiekans van productieregels van een gemeente met een grote relatieve omvang in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per

domein (Wmo/Jeugdwet) groter dan van een gemeente met een kleinere relatieve omvang. Dat alle productieregels een gelijke selectiekans hebben betekent niet automatisch dat elke gemeente ook in de steekproeven en/of deelwaarnemingen terechtkomt.

De spreiding van deelwaarnemingen en/of steekproeven over alle gemeenten is van belang voor de representativiteit van de werkzaamheden van de accountant, maar niet bedoeld om tot een oordeel te komen of zekerheid te verstrekken over de financiële productieverantwoording *per gemeente* per domein (Wmo/Jeugdwet). De accountant geeft immers alleen een oordeel over de financiële productieverantwoording *op totaalniveau* per domein (Wmo/Jeugdwet), waarin de verantwoorde productie van alle betrokken gemeenten is opgenomen. De accountant stelt van alle geselecteerde posten ook vast dat deze aan de juiste gemeenten zijn toegerekend.

3.7.3 Toleranties financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet)

De accountant hanteert voor de bepaling van de materialiteit en bij de oordeelsvorming de volgende uitgangspunten voor de Wmo en Jeugdwet afzonderlijk.

Oordeel				
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Afwijkingen in de verantwoording en onzekerheden in de controle	≤ 2%	> 2% en ≤ 4%	> 4%	> 4%
Omvangbasis	Het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet)			

Hierbij geldt dat afwijkingen en onzekerheden als absolute bedragen bij elkaar opgeteld moeten worden.

3.7.4 Rapportagetolerantie per gemeente

Indien de accountant tijdens de controle afwijkingen of onzekerheden constateert die geen effect hebben op het oordeel over de financiële productieverantwoording *op totaalniveau* per domein (Wmo/Jeugdwet), maar wel relevant zijn voor de financiële productieverantwoording *per gemeente* per domein (Wmo/Jeugdwet), kan het nodig zijn om een rapport van bevindingen uit te brengen. Paragraaf 3.10.2 bevat de hierbij te onderscheiden situaties en de te volgen procedure. Omdat de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) hierbij geen passende maatstaf biedt, geldt de financiële productieverantwoording per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet) als basis. Als de accountant op grond van paragraaf 3.10.2 een rapport van bevindingen moet uitbrengen, geldt de volgende tolerantie voor het rapporteren van afwijkingen en onzekerheden:

Rapportage	
Afwijkingen in de verantwoording en onzekerheden in de controle	> 2%
Omvangbasis	Het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet)

De rapportagetolerantie geeft aan vanaf welke omvang de niet-gecorrigeerde afwijkingen en niet-toegelichte onzekerheden door de accountant gemeld moeten worden in het rapport van bevindingen. De rapportage van de accountant heeft het karakter van een uitzonderingsrapportage.

Hierbij geldt dat afwijkingen en onzekerheden als absolute bedragen bij elkaar opgeteld moeten worden.

3.8 Controle-aanpak

3.8.1 Algemeen

De risico-inschattingswerkzaamheden en overige controlewerkzaamheden van de accountant richten zich op het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet). Als sprake is van productie in de financiële productieverantwoording Wmo/ Jeugdwet die door (een) onderaannemer(s) is geleverd dan is dit accountantsprotocol ook (onverkort) van toepassing op die productie[13].

De accountant voert zijn controlewerkzaamheden uit in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA), de Nederlandse controlestandaarden (in het bijzonder Standaard 805) en dit accountantsprotocol.

De accountant is zelfstandig verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van voldoende controle-werkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie ter onderbouwing van diens oordeel over het totaalbedrag Wmo en het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet).

Hiervoor zal de accountant zich primair richten op opzet en bestaan van de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC) rondom de productieverantwoording en de daaraan ten grondslag liggende registratie- en declaratieprocessen. De accountant zal hierbij alleen de inzet van de geleverde productie kunnen toetsen, omdat de accountant niet beschikt over voldoende deskundigheid om de inhoud daarvan te controleren, dan wel dit niet kan controleren vanwege privacyaspecten. Van de accountant wordt daarom geen expliciet oordeel over de kwaliteit van de AO/IC verwacht, noch een detailcontrole op dossier- of cliëntniveau.

Het wordt aan de accountant overgelaten op welke wijze de accountant de verdere controleaanpak inricht, hoe de accountant de controlewerkzaamheden uitvoert en hoe de accountant op grond daarvan voldoende controle-informatie verkrijgt. Het gaat er in essentie om, dat de accountant voldoende controle-informatie verzamelt om met een redelijke mate van zekerheid vast te kunnen stellen dat de financiële productie-verantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) de hierin opgenomen bedragen in alle van materieel belang zijnde aspecten juist weergeeft in overeenstemming met de toetsingscriteria zoals uitgewerkt in paragraaf 3.6 van dit accountantsprotocol.

3.8.2 Risicoanalyse

De accountant baseert de controle-aanpak op een analyse van het risico van afwijkingen door fraude of fouten van materieel belang in de afzonderlijke totaalbedragen Wmo en Jeugdwet in de financiële productie-verantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet), overeenkomstig de bepalingen van Standaard 315 *Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten* en Standaard 240 *de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten*.

De accountant baseert de risicoanalyse primair op een beoordeling van de door de aanbieder opgestelde risicoanalyse ten aanzien van de in paragraaf 3.6 genoemde toetsingscriteria.

[13] Als de aanbieder de hoofdaannemer is en gebruik maakt van onderaannemers, dan neemt de aanbieder zowel de eigen productie op in de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet als de productie van de onderaannemers (zoals gefactureerd aan de aanbieder). Als de aanbieder onderaannemer is en declareert aan een andere aanbieder (hoofdaannemer), dan wordt die productie niet opgenomen in de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet om dubbele verantwoording te voorkomen.

3.9 Evaluatie van onderkende afwijkingen en onzekerheden

De accountant evalueert de bij de controle van de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) onderkende afwijkingen en onzekerheden overeenkomstig de relevante bepalingen van Standaard 450 *Evaluatie van tijdens de controle geïdentificeerde afwijkingen*.

Van een afwijking is sprake als de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/ Jeugdwet) niet voldoet aan de toetsingscriteria zoals uitgewerkt in paragraaf 3.6. Van een onzekerheid is sprake als onvoldoende (controle-)informatie beschikbaar is om te controleren of (een gedeelte van) de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) afwijkingen bevat. Afwijkingen onderscheiden zich in incidentele en structurele afwijkingen. Een incidentele (geïsoleerde) afwijking is een toevallige afwijking. Een structurele afwijking is gelegen in (onderdelen van) het systeem van uitvoering, waardoor afwijkingen met een herhalingskarakter (kunnen) optreden. De accountant neemt hierbij de bepalingen uit Standaard 530.13 in acht.

De accountant evalueert geconstateerde afwijkingen en onzekerheden en formuleert op basis daarvan een oordeel en indien van toepassing een rapport van bevindingen.

3.10 Oordeelsvorming

Een goedkeurend oordeel over de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo /Jeugdwet) strekt zich uit tot de afzonderlijke totaalbedragen voor de financieringsstromen Wmo en Jeugdwet. Concreet betekent dit dat de accountant twee afzonderlijke verklaringen afgeeft. Zie bijlage II voor het model van een goedkeurende controleverklaring.

3.10.1 Aangepast oordeel

Als sprake is van afwijkingen en/of onzekerheden die een materieel effect (kunnen) hebben op het totaal-bedrag Wmo en/of het totaalbedrag Jeugdwet in de financiële verantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet), dan geeft de accountant een ander dan goedkeurend oordeel. Afhankelijk van de aard en omvang kan dit leiden tot een verklaring met beperking (bij afwijkingen en/of onzekerheden), een verklaring van oordeelonthouding (bij onzekerheden) of een afkeurende verklaring (bij afwijkingen).

Ingeval van een afwijkend oordeel dient de accountant in de sectie *Basis voor ons oordeel* een beschrijving en kwantificering van de financiële gevolgen van de afwijking/onzekerheid op het totaalbedrag per domein (Wmo/Jeugdwet) én (indien toewijsbaar aan één of meerdere gemeenten) per gemeente afzonderlijk op te nemen, tenzij dit praktisch onuitvoerbaar is. Indien het niet praktisch uitvoerbaar is om de financiële gevolgen te kwantificeren, dient de accountant dit in deze sectie te vermelden. Zie hiervoor Standaard 705 artikel 21 *Aanpassingen van het oordeel in de controleverklaring van de onafhankelijke accountant.*

3.10.2 Afwijkingen bij een gemeente: wel of geen aparte rapportage

Over de financiële productieverantwoording per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet) geeft de accountant geen afzonderlijk oordeel. Wel kan in uitzonderlijke situaties sprake zijn van een rapport van bevindingen voor een specifieke gemeente. Zie hiervoor paragraaf 3.7.4. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten en varian-ten:

- *Situatie A*. Als de accountant in de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet) afwijkingen/onzekerheden heeft geconstateerd die geen materieel effect (kunnen) hebben op het totaalbedrag Wmo en/of het totaalbedrag Jeugdwet maar wel groter zijn dan de rapporteringstolerantie voor de desbetreffende financiële productieverantwoording per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet), dan corrigeert de aanbieder de afwijkingen dan wel licht zij de onzekerheden toe[14]. In dit geval brengt de accountant geen rapport van bevindingen uit.

[14] In deze toelichting geeft de aanbieder gemotiveerd aan wat de verwachte totale omvang van de onzekerheden is op de financiële productieverantwoording per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet). Geconstateerde onzekerheden dienen door de aanbieder derhalve

- *Situatie B*. Indien de aanbieder deze afwijkingen niet corrigeert dan wel onzekerheden niet toelicht, brengt de accountant bij de desbetreffende financiële productieverantwoording op totaalniveau per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet) een rapport van bevindingen uit. Een model voor het rapport van bevindingen is opgenomen in bijlage III. Hierbij geldt de volgende procedure:
    - de aanbieder geeft dit aan in de desbetreffende financiële productieverantwoording per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet).
    - de accountant maakt hiervan melding in een toelichtende paragraaf in diens controleverklaring bij de financiële productieverantwoording op totaalniveau per domein (Wmo/Jeugdwet).

geëxtrapoleerd te worden voor de financiële productieverantwoording per gemeente per domein (Wmo/Jeugdwet). De basis voor deze extrapolatie licht de aanbieder toe.

Bijlage I Model financiële productieverantwoording

- Zie separaat Excel-model.

Bijlage II Model goedkeurende controleverklaring[15]

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: [naam aanbieder]

Ons oordeel
Wij hebben de bijgevoegde door ons gewaarmerkte financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet[16] op totaalniveau 2026/2027[17] van ***[naam aanbieder]*** te ***[vestigingsplaats]*** gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 aangevende het totaalbedrag van € …… in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met het normenkader zoals opgenomen in paragraaf 3.5 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027'.

Wij zijn onafhankelijk van ***[naam aanbieder]*** zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

[15] Dit model is gebaseerd op de meest recente NBA-voorbeeldteksten ten tijde van het opstellen van dit accountantsprotocol. Deze voorbeeldteksten zijn gebaseerd op de geldende Standaarden. Om de samenhang en herkenbaarheid van het accountantsproduct te bevorderen raadt de NBA het gebruik van de meest recente NBA-voorbeeldteksten aan. Wel blijft de accountant zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de juiste tekst. De accountant zal deze nog moeten afstemmen op de specifieke situatie.
[16] Kiezen wat van toepassing is en de gehele controleverklaring hieraan conformeren.
[17] Kiezen wat van toepassing is en de gehele controleverklaring hieraan conformeren.

Basis voor de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 en beperking in gebruik en verspreidingskring
De financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 is opgesteld op basis van financiële grondslagen zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027. De financiële productieverantwoording Wmo/ Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 is opgesteld voor de gemeenten die zijn opgenomen in het door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte 'Overzicht gemeenten waarop [de] financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau betrekking heeft' met als doel om de raad van bestuur van ***[naam aanbieder]*** in staat te stellen zich aan deze gemeenten te verantwoorden over de productie Wmo/Jeugdwet en daarmee te voldoen aan vigerende contractuele afspraken met gemeenten en de wet- en regelgeving zoals uiteengezet in paragraaf 3.5 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027. Hierdoor is de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de raad van bestuur van ***[naam aanbieder]*** en deze gemeenten en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen dan ***[naam aanbieder]*** en deze gemeenten. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Andere informatie
Naast de financiële productieverantwoording op totaalniveau Wmo/Jeugdwet 2026/2027 en onze controleverklaring daarbij, omvat de financiële productieverantwoording andere informatie die bestaat uit financiële productieverantwoordingen Wmo/Jeugdwet 2026/2027 per gemeente die door ons voor identificatiedoeleinden zijn gewaarmerkt. Op grond van onderstaande werkzaamheden hebben wij niets te rapporteren over de andere informatie.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027, de in paragraaf 3.6 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027 onder 1 vermelde werkzaamheden of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met deze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027.

De raad van bestuur van de aanbieder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Rapport over geconstateerde en niet-gecorrigeerde afwijkingen en/of niet-toegelichte onzekerheden[18]
Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel merken wij op dat wij naast deze controleverklaring voor de gemeenten een aparte rapportage hebben uitgebracht over geconstateerde en niet-gecorrigeerde afwijkingen en/of niet-toegelichte onzekerheden boven de rapportagetolerantie volgens paragraaf 3.7.4 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027.

Verantwoordelijkheden raad van bestuur voor de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027
De raad van bestuur van de aanbieder is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 in overeenstemming met het normenkader zoals opgenomen in paragraaf 3.5 van het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de financiële productieverantwoording Wmo/

[18] De alinea is alleen aan de orde als de aanbieder de geconstateerde afwijkingen niet corrigeert en onzekerheden niet toelicht.

Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de aanbieder;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 staan.

Wij communiceren met de raad van toezicht[19] onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

[Plaats en datum]
[naam accountantspraktijk]
[naam accountant]

[19] Indien een raad van toezicht of soortgelijk orgaan ontbreekt, is het mogelijk dat een vervangend orgaan een rol speelt bij communicatie over planning en bevindingen van de controle. De passage is te wijzigen om de juiste benaming van het vervangend orgaan te hanteren.

Bijlage III Model rapport van bevindingen

RAPPORT VAN BEVINDINGEN INZAKE FINANCIË PRODUCTIEVERANTWOORDING WMO/JEUGDWET[20] 2026/2027[21] *[gemeente]*

Afgegeven ten behoeve van **[gemeente]**

Aan: [naam aanbieder]

Opdracht
Wij hebben op ***[datum]*** een controleverklaring ***[vermeld type controleverklaring]*** afgegeven bij de financiële productieverantwoording Wmo/Jeugdwet op totaalniveau 2026/2027 van ***[naam aanbieder]*** te ***[statutaire vestigingsplaats]***. Overeenkomstig het Algemeen accountantsprotocol financiële productieverantwoording Wmo en Jeugdwet 2026/2027, dienen wij naast de controleverklaring een afzonderlijke rapportage uit te brengen over tijdens onze controle vastgestelde, niet-gecorrigeerde afwijkingen of niet-toegelichte onzekerheden die de rapportagetolerantie voor de financiële productieverantwoording(en) per gemeente overschrijden. Met dit rapport wordt uitvoering gegeven aan deze verplichting.

Aard en reikwijdte verrichte werkzaamheden
Voor de aard en reikwijdte van onze werkzaamheden verwijzen wij u naar bovengenoemde controleverklaring. Deze rapportage betreft uitsluitend de niet-gecorrigeerde afwijkingen en/of niet-toegelichte onzekerheden in de financiële productieverantwoording voor gemeente ***[gemeente]*** die wij tijdens onze controle hebben vastgesteld. Wij hebben hiervoor geen aparte werkzaamheden verricht. Dit betekent dat deze rapportage geen volledig beeld hoeft te geven van alle afwijkingen en onzekerheden. Ook geven wij geen zekerheid over de genoemde productieverantwoording voor gemeente ***[gemeente].***

Geconstateerde niet-gecorrigeerde afwijkingen en/of niet-toegelichte onzekerheden
Tijdens de controle zijn de volgende afwijkingen geconstateerd die niet zijn gecorrigeerd:

1. Inzake …….
2. Inzake ……

Tijdens de controle zijn de volgende onzekerheden geconstateerd die niet zijn toegelicht:

1. Inzake …….
2. Inzake ……

Overige aspecten – beperking in verspreidingskring en gebruik
Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor ***[naam aanbieder]*** en de ***[gemeente]*** aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van onze controleopdracht de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve deze rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

[Plaats en datum]
[Naam accountantspraktijk]
[Naam accountant]

[20] Kiezen wat van toepassing is en het gehele rapport hieraan conformeren.
[21] Kiezen wat van toepassing is en het gehele rapport hieraan conformeren.

Bijlage IV Definities en toelichting van gehanteerde begrippen

Verantwoorde en gedeclareerde productie
De verantwoorde productie is de productie die in het boekjaar (tussen 1 januari en 31 december) is geleverd en financieel rechtmatig is. Dit betreft productie die conform toewijzing is geleverd in reguliere vorm alsook geleverd in alternatieve vorm, mits schriftelijk met de gemeente overeengekomen. De verantwoorde productie kan bestaan uit de volgende componenten:

- de gedeclareerde productie uit het boekjaar;
- de geleverde, maar nog niet gedeclareerde productie uit het boekjaar en;
- de correctie voor ten onrechte gedeclareerde productie uit het boekjaar die nog gecrediteerd moet worden.

Conversie van producten
Er kan sprake zijn van situaties waarin de zorglevering afwijkt van de toewijzing. Een veel voorkomend voorbeeld is dat in plaats van toegewezen groepsgewijze zorg, individuele zorg wordt geleverd of andersom. Er zijn ook andere voorbeelden. Gemeenten en aanbieders kunnen hierover afspraken maken, waarbij de aanbieder een ander zorgproduct mag leveren en declareren dan het toegewezen zorgproduct. Er is dan sprake van een zogenaamde conversie van zorgproducten volgens daarover gemaakte afspraken. Het op juiste wijze toepassen van deze conversieafspraken tast de juistheid van het gedeclareerde zorgproduct niet aan. Wanneer gemeenten een nieuwe toewijzing verstrekken, passend bij de gewijzigde zorglevering, dan is evenwel sprake van een reguliere situatie die valt onder de definitie ‘verantwoorde en gedeclareerde productie’.

Gemeenten
In dit accountantsprotocol wordt steeds de gemeente als enkelvoudig begrip gehanteerd. Dit begrip kan ook een andere betekenis hebben, met name als sprake is van verantwoording op het niveau van een samenwerkingsverband of centraal uitvoeringsorgaan van gemeenten. Zolang de overeenkomst met de aanbieder geen uitsluitsel geeft over het verantwoordingsniveau, wordt geadviseerd om verantwoording af te leggen per gemeente. De minimale werkzaamheden per gemeente als beschreven in paragraaf 3.7.2 van dit accountantsprotocol dienen parallel te lopen met het laagste verantwoordingsniveau.

Toewijzing
Het recht op zorg op grond van de Wmo of Jeugdwet ligt voor cliënten over het algemeen besloten in een formele beschikking[22] van de gemeente op aanvraag van de cliënt. Daarnaast verstrekt de gemeente een opdracht (of verzoek) aan een aanbieder om zorg te verlenen. Dit is de toewijzing. Aangezien dit accountantsprotocol ziet op de interactie tussen de gemeente en de aanbieder, wordt steeds het begrip toewijzing gehanteerd.

Naast deze termen kunnen gemeenten ook andere begrippen hanteren, zoals indicatie, legitimatie of besluit, meestal met de betekenis van beschikking. Ten slotte kan het vanuit de gemeente een contractuele vereiste zijn dat er een verwijzing is van een huisarts, medisch specialist of jeugdarts. Deze komt in plaats van de gemeentelijke beschikking en vergt meestal nog wel een gemeentelijke toewijzing aan de aanbieder.

De geldige toewijzing (301-bericht) door de gemeente is de gebruikelijke vorm voor de werkopdracht van de gemeente aan de aanbieder in het toewijzingsproces. Bij uitzondering kan een opdrachtverstrekking (of erkenning) in een andere vorm hiermee voor de controle gelijkgesteld worden. Omdat de aanwezigheid van een toewijzing met name in de Jeugdzorg problemen oplevert, wordt accountants geadviseerd om hieraan al tijdens de interim-controles aandacht te besteden.

[22] De persoonsgerichte beschikking is een beschikking die is gericht op een rechtsgevolg voor een of meer aanwijsbare personen en die niet geldt voor anderen dan die personen. Deze beschikking wordt aan de geadresseerde(n) van de beschikking toegezonden of uitgereikt en, indien van toepassing, aan de aanvrager van de beschikking.

Het ontbreken van een toewijzing en/of de vereiste verwijzing van een huisarts, jeugdarts, Gecertificeerde instelling of medisch specialist vormt een afwijking (fout) of onzekerheid. Op basis van schattingen/ verwachtingen van de raad van bestuur, de veronderstellingen waarop deze schattingen/verwachtingen zijn gebaseerd en de controlebevindingen evalueert de accountant of de ontbrekende toewijzing(en) en/of de vereiste verwijzing(en) als fout of als onzekerheid zijn aan te merken. De uitkomst hiervan betrekt de accountant bij de algehele evaluatie van onderkende afwijkingen (paragraaf 3.9) en oordeelsvorming (paragraaf 3.10).

(Financiële) rechtmatigheid
Het begrip (financiële) rechtmatigheid is een belangrijk aspect in de (financiële) verantwoording van gemeenten. Aanbieders hebben over het algemeen niet of nauwelijks te maken met dit begrip. Onder het begrip (financiële) rechtmatigheid dient in de context van dit accountantsprotocol het volgende te worden verstaan: Het voldoen aan de in hoofdstuk 3.6 van dit accountantsprotocol uitgewerkte toetsingscriteria voor zover deze een financieel effect hebben op het totaalbedrag Wmo respectievelijk Jeugdwet in de financiële productieverantwoording. De verantwoorde bedragen moeten derhalve voldoen aan de overeengekomen eisen ten aanzien van recht, omvang, declaratie en levering. Door hieraan te voldoen zijn ze financieel rechtmatig.

Onderhanden werk
Als sprake is van producten die een langere doorlooptijd kennen dan één dag, ontstaat op peildata een werkvoorraad van geleverde zorg die nog niet gedeclareerd is. De geleverde zorg dient tegen een reële waarde verwerkt te worden in de financiële productieverantwoording.

Zorg
In dit accountantsprotocol zijn alle producten en diensten die geleverd worden op grond van de Wmo en Jeugdwet aangeduid als zorg. Onder dit begrip vallen derhalve ook allerhande vormen van begeleiding, ondersteuning en hulp.

Aanbieder
In het accountantsprotocol wordt consequent de aanduiding 'aanbieder' gebruikt. Daarmee worden zowel aanbieders van jeugdhulp als aanbieders van ondersteuning in het kader van de Wmo bedoeld.